

Inhoud

Leiderschap dat landt	5
De uitnodiging	13
Leeswijzer	17

Van zelfinzicht naar moed naar vrijheid	19
--	-----------

Heldendaad	20
Verborgten strijd	23
De Watapana-boom	33
Kalin en de rivier van moed	37
De kamer waar niemand durft te ademen	40
Ik land waar ruimte is	44
Niet stuk, maar op	47
Witte donderdag	57
De grote reis	60
Het verbod op geluk	66
Een nieuwe wereld	72
Van nature bruin	82
Meer dan gehoorzamen	87
Vrijheid als leermeester	93
Als klap op de vuurpijl	96
Aan de morfine	101
Waar het echt pijn doet	104
Sportvliegen en leiderschap	107
Alleen in stilstaand water zie je helder	111
Een gespannen sfeer	115
Groei onder druk	117

Heb je zelf een burn-out gehad?	120
Alto Vista	125
Hoeveel van jouw patiënten lezen het dossier?	129
Ik denk erover te stoppen	131
De vraag stellen is hem beantwoorden	135
Loop je voor applaus of voor jezelf?	138
De mooiste stap zet ik in mijn hart	140
Alles komt en gaat	144
Bloeien uit verlies	147
De dag dat ik struikelde	150
Niemand komt vooruit door achteruit te lopen	154

Van transformatie naar impact naar rust 161

Wanneer succes niet genoeg is	162
Gigi's psychologische achtbaan	164
De intrigerende reis van Mercedes	172
Wanneer leiderschap te duur wordt voor Nina	191
Van verlies naar nieuwe betekenis voor Anja	205
Last van onkwetsbaarheid	223
Als het zwijgen begint te wringen bij Frits	224

De kano in de praktijk 239

Toekomstig erfgoed	240
Vrijheid als nalatenschap	245
Avonturier in veerkracht	249
De Caquetio	256

In dankbaarheid 261

Leiderschap dat landt

Mag ik je iets vragen?
Wat neem jij, behalve je laptop, mee naar huis als het licht op kantoor uitgaat? Het gesprek in je hoofd dat niet stilvalt? De verantwoordelijkheid die soms voelt als een mantel: warm, maar zwaar?

Als je daar 'ja' op knikt, is dit boek voor jou. Voor de mens achter de titel: nieuwsgierig, moedig, soms eenzaam. Laten we elkaar even aankijken, gelijkwaardig. Jij staat aan het roer van keuzes die ertoe doen en ik loop met je mee.

Wie ik ben

Al 33 jaar begeleid ik professionals in mentale fitheid: leidinggeven met empathie, zonder dat het ego de ruimte claimt. Duizenden mensen zag ik hun authenticiteit versterken en schaamte, de angst voor kwetsbaarheid en schuldgevoel loslaten.

Ik breng daarbij mijn Arowak-roots mee. Niet als vlag, maar als ritme. Op Aruba dragen we afkomst in daden, niet in woorden; stilte, aandacht, vastberadenheid. *Het Indiaan-zijn wordt geleefd.* Die belichaamde kennis, die manier van kijken, stroomt als een onderstroom door mijn werk en vindt via mij zijn weg in de Nederlandse context.

Waarom dit boek?

Eerlijk, ik heb goed geld verdiend met trainingen, maar te vaak bekt een dag goed en beklijft hij slecht. Veranderprojecten stokten, omdat directies ontbraken in het leerproces; zenden vanuit oude patronen veroorzaakte verwarring, frustratie en onveiligheid.

29 jaar geleden, toen ik zwanger was van mijn dochter, gooide ik het roer om. Ik stopte met trainen op tactisch en operationeel niveau en richtte me op het strategische niveau: de mensen die de cultuur, de gunfactor en de resultaatbereidheid direct beïnvloeden.

Waar beslissers zichzelf in de hand hebben, werkt alles beter. Doelen zijn helder, zelfreflectie is eerlijk en evaluaties gaan de diepte in. Daardoor vallen mensen, cultuur en resultaten op hun plaats. Eerst jezelf leiden, dan samen presteren: zo wordt elke organisatie een plek waar mensen en resultaten kloppen.

Onderweg schreef ik twee boeken

Van Macht naar Kracht (2007), een manifest voor menselijke directeuren. Vanuit de Manitu-filosofie laat het zien hoe innerlijke kracht macht overbodig maakt en cultuur blijvend kantelt: van sturen op positie naar leiden vanuit een persoonlijk kompas. Ik mocht dit, samen met de Manitublokken, aanbieden aan koningin Máxima. Voor mij een bevestiging van de waarde van persoonlijke kracht en diversiteit binnen individu én team.

Hoofd Hart Kokosnoten (2010), een praktisch kompas dat denken, voelen en lef op één lijn brengt.

Hoofd = kennis. Hart = passie. Kokosnoten = lef & veerkracht.

Geïnspireerd door mijn Arubaanse roots, staat de kokosnoot voor voeding, gereedschap en drijfvermogen: precies de kwaliteiten die topbestuurders nodig hebben om onorthodoxe keuzes menselijk en zorgvuldig vorm te geven. Dit boek mocht ik op Aruba overhandigen aan koning Willem-Alexander.

Dit boek – *Stap in de kano en ga* (2025) bouwt daarop voort en beantwoordt de vraag die ik het vaakst hoor, maar die zelden écht wordt beantwoord: hoe creëer je leiderschap dat landt, in hoofden, harten en resultaten?

Wat je van mij mag verwachten

Ik wil dat jij drie dingen krijgt:

- **Richting:** een kompas dat evenveel aandacht geeft aan wat je voelt als aan wat je vindt.
- **Ruggensteun:** concrete handvatten om nu andere gesprekken te voeren, in de directiekamer en op de werkvloer.
- **Resultaat:** een cultuur waarin vertrouwen, gezamenlijke verantwoordelijkheid en effectiviteit elkaar versterken.

Ik verhoog het rendement van al je *Learning & Development*-investeringen door bij jou te beginnen. Niet je strategie, beleid of procedures bepalen de impact, maar jij. Dit boek leert je hoe je als professional zélf het leerecosysteem wordt, zodat visie geen papierwerk blijft, maar praktijk wordt.

Hoe ik werk

Voor ik met topteams werkte, stond ik in verpleeghuizen. Mensen met een beroerte, halfzijdig verlamd, hielp ik hun menswaardigheid behouden. Daar leerde ik een principe dat keihard en mild is: doe wat je wél kunt. Wat je niet kunt, verkoopt niet. Niet in sollicitaties, niet in leiderschap. Daarom train en coach ik op *capabilities*, niet op tekorten.

In organisaties betekent dat: jij traint jouw mensen. In gezamenlijke trainingsdagen, met korte lijnen en direct contact, ontstaat iets wat geen externe trainer kan afdwingen: verbinding zonder schuilhoeken. Het botst. Het schuurt. En dan, zodra het ego opzij stapt, gebeurt het: overeenkomsten blijken overvloediger dan verschillen, directies worden teams, vertrouwen groeit, keukens gaan open, vakmanschap vormt nieuw leiderschap.

De vraag die alles kantelt: ‘Waarom zou je als leider overnemen wat medewerkers al kunnen?’ Draai het om. Vraag: ‘Wat kan en wil jij betekenen voor mij, voor ons, voor het bedrijf?’ Van vragen word je wijzer; met antwoorden ontstaat beweging.

Van meetbaar naar merkbaar

Data leggen patronen bloot, maken trends zichtbaar en helpen prioriteren en beleid kiezen. Dat is winst. Zonder die grote lijnen missen we signaalwaarde en schaal.

En toch ontbreekt er vaak iets wat je niet in tabellen vindt: het *waarom* achter een antwoord. In vragenlijsten van 'helemaal oneens' tot 'helemaal eens' verdwijnen motieven, context en geschiedenis. Juist die laag stuurt gedrag, cultuur en resultaat. En soms heeft het gemiddelde een bijwerking: professionals wachten te lang met hulp vragen omdat ze binnen de norm vallen, of ze haken af omdat ze afwijken. Ik verwerp de methode niet; ik voeg de reden toe die menselijk is.

Om schaal te duiden: in 2025 telt Nederland naar schatting 68.600 leiders op topniveau. Zoals in elke grote groep zijn er uitersten. Wanneer we 2,5 procent aan beide kanten van de normaalverdeling uitlichten, zien we: ongeveer 1.715 positieve uitschieters die autonomie en veiligheid vergroten en ongeveer 1.715 negatieve uitschieters die autonomie ondermijnen, stress aanjagen en het risico op burn-out verhogen. Samen gaat het om ongeveer 3.430 beslissers met directe en indirecte impact op tienduizenden medewerkers. Daarbij hoort ook een brede middengroep die in meerdere of mindere mate naar die uitersten neigt. Dit is dagelijks voelbaar in leiderschap, cultuur en welzijn in allerlei vormen van bedrijfsvoering.

Hoe werk ik met jou? Vanuit authentiek leiderschap. Ik ben opgegroeid met aandacht voor de onderstroom, voor wat niet wordt gezegd. Data laten zien waar je staat ten opzichte van anderen. Maar het zegt niets over wie jij bent en hoe jij je rol vormgeeft. Dáár kijk ik naar: hoe jij je waarde laat gelden, hoe dát je leiderschap voedt, je welzijn versterkt en de mensen om je heen raakt. Zodat er ruimte komt voor keuzes die écht passen bij jouw rol en je leven.

Voor wie is dit boek?

Voor professionals die veel verantwoordelijkheid dragen en weinig ruimte hebben om die te delen. Die functioneren op een hoog niveau, maar merken dat succes niet hetzelfde is als voldoening. Die competent zijn in hun vak, maar worstelen met grenzen, verwachtingen en de vraag wat écht belangrijk is.

“Is dit het nou?”

Je herkent de eenzaamheid aan de top, waar die top ook voor jou is? Je zoekt woorden om die eenzaamheid om te smelten tot verbondenheid met jezelf én met anderen? Dit boek is je vertrouwelijke gesprekspartner.

Wat je in dit boek vindt

- Verhalen die echt zijn, nooit herleidbaar. Cases als mengvormen uit mijn praktijk, zodat je je herkent zonder ontmaskerd te worden.
- Praktische technieken die je meteen kunt toepassen: luisteren zonder jezelf te verliezen, spreken zonder te versplinteren, beslissen zonder te breken.
- Kalibrerende vragen die beweging brengen: Wat mis ik? Hoe ziet succes eruit zonder maskers? Wat is nu de kleinste volgende stap die wél kan?
- Tactische empathie: eerst labelen wat is, dan leiden naar wat kan.
- Handvatten (deel 2): mijn psychologische visie, de wijsheid van mijn Arowak-voormoeders en relevante wetenschappelijke onderbouwing, vertaald naar concrete stappen.

Je proeft mijn werkwijze: geen vast kantoor, geen rigide tijdvakken. Ik werk vanuit het moment, de situatie en vooral vanuit wie jij bent. Daarmee ben ik jouw tool. Jij mag van mij verwachten dat ik de kennis en vaardigheden meebreng om je doelen te realiseren. Ik ben dienstbaar aan mijn klanten, niet andersom.

Een ander perspectief: lopen, kijken, vliegen

Men noemt het nu wandelcoaching. Ik noemde het altijd: gewoon doen. De beweging maakt je lossier; de lucht maakt je eerlijker. Soms neem ik je letterlijk mee de lucht in. Ik haalde mijn vliegbrevet om je te laten zien wat je op de grond niet merkt: stromingen veranderen voortdurend. Elk circuit vraagt alertheid. Je landt door telkens opnieuw te kalibreren: juiste hoogte, juiste koers, juiste snelheid.

Leiderschap is vliegen: helder communiceren, zonder drama bijsturen, veiligheid garanderen, resultaten boeken. Het leven is een aaneenschakeling van circuits. Als je de patronen herkent, kun je ermee spelen. Dat leer je hier. Zodat jij, telkens weer, midden op de baan landt of kiest voor een touchdown en een doorstart.

Wat klanten teruggeven

“Ik word rustig van jou. Niets is gek bij jou.” Dat is geen truc; het is een houding: standvastigheid, vertrouwend, vrijheid om te werken vanuit waarden. Zegt iemand: ‘Ik werk niet met jou’, dan denk ik: dat is jouw gemiste kans, niet de mijne. Ik weet wat ik te bieden heb. In dit boek maak ik dat aanbod aan jou: rust, richting, resultaat.

Wat ik wil bereiken

Ik schreef het voor jou, de professional die mens wil blijven, de leider die wil landen zonder te landen op een aangemeten ego.

Mijn doel is dat je na het dichtslaan van dit boek niet zegt 'mooi verhaal', maar wel 'dat doe ik morgen anders'. Dat jouw omgeving voelt wat jij kiest: vertrouwen boven controle, verantwoordelijkheid boven verwijt, effectiviteit boven theater.

De baan is vrij.
De wind draait.
Jij zit aan de stuurknuppel.
Klaar voor het circuit?
Sla om.
We stijgen op.

De uitnodiging

Het is 5.47 uur in de ochtend. Ik word wakker op Aruba, vlak bij Alto Vista. Terwijl ik langzaam mijn ogen open, overvalt me een stroom van gedachten. Hoe laat is het? Moet ik al opstaan? Wat staat me vandaag te wachten?

Deze vragen brengen me meteen terug naar dat vertrouwde gevoel van druk en vrijheid. Twee tegengestelde krachten die constant in me botsen, afhankelijk van wat de dag voor me in petto heeft. Vrijheid begint op het moment dat 'moeten' verandert in 'willen'. Als ik wil opstaan om naar mijn werk te gaan, omdat ik een afspraak heb, of omdat ik de sportschool in wil duiken, voel ik een golf van energie en vreugde door mijn lichaam stromen. Het fascineert me hoe mijn gedachten, gevoelens en gedrag gedreven worden door deze dunne scheidslijn tussen vrijheid en druk.

Buiten hoor ik een Trupial zingen, een prachtige oranje-zwart gekleurde vogel die de ochtend begroet. Het is alsof hij me toefluistert: 'Vandaag is een dag vol kansen, een dag om te genieten en te doen waar je hart naar uitgaat.' Dit vrolijke gezang versterkt mijn gevoel van vrijheid, een schril contrast met de ochtenden waarop de last van 'moeten' als een zware deken over me heen valt. Op die dagen begint alles met tegenzin en lijkt er een onzichtbaar gewicht op mijn schouders te drukken.

Wist je dat jij en ik elke dag voor ongeveer 35.000 keuzes staan? Van de kleine, dagelijkse beslissingen, zoals 'wat zal ik ontbijten?' en 'hoelang wil ik douchen?', tot de grotere die ons

's nachts wakker kunnen houden. En dan zijn er nog de onbewuste keuzes, zoals met je ogen knipperen om ze vochtig en schoon te houden, of voortdurend je houding aanpassen. Ons leven is een aaneenschakeling van keuzes, bewust en onbewust, die samen de complexe structuur van ons bestaan vormen.

Dit roept een prangende vraag op: hoe navigeren we door deze lawine van dagelijkse beslissingen? Veel van deze keuzes worden onbewust gemaakt, een stille knipoog naar de autonomie van onze geest en ons lichaam. Toch draagt elke keuze, hoe klein ook, bij aan het grotere geheel van ons leven.

Word je je volledig bewust van alle prikkels die je dag bepalen, dan voel je je al snel overweldigd, gestrest of misschien zelfs ziek. Gelukkig zijn we niet overal bewust van. Dit werkt als een beschermingsmechanisme, want stel je voor dat we alles wat we meemaken en beslissen, volledig moesten verwerken. Dat kunnen we gewoon niet aan. En dat is een zegen. Want het gevaar voor je welzijn schuilt in die momenten waarop je je wél volledig bewust bent van al deze keuzemomenten. Dan merk je hoe overweldigend het kan zijn en hoe moeilijk het wordt om helder te blijven denken en keuzes te maken die dicht bij je 'willen' liggen en het 'moeten' kunnen ontkrachten.

Daarom is het zo belangrijk dat je keuzes maakt die je energie geven, je blij maken, je het gevoel van vrijheid laten beleven. Dit heeft directe invloed op je gevoelens, gedachten en gedrag en bepaalt continu de zwaarte of lichtheid van je kijk op het leven.

Ik wil hiermee duidelijk maken dat niemand over dezelfde kam geschoren kan worden. Ons gedrag en onze besluitvaardigheid zijn nooit statisch. Ze veranderen mee met wie we zijn, de ervaringen die ons vormen, ons zelfbeeld en de levensfase waarin we ons bevinden.

Van jongs af aan heb ik mensen door een holistische bril bekeken, zonder dat ik toen wist dat het zo heette. Ik heb nooit de neiging gehad om mensen te veroordelen of te categoriseren; ik zie mensen zoals ze zijn, uniek in hun eigen ervaringen en keuzes. Mensen fascineren me. Ik hou ervan om te observeren, te luisteren naar hun verhalen en te ontdekken hoeveel er te leren valt over menselijk gedrag, referentiekaders en de complexiteit van communicatie. Ik ben gaan zien, horen en invoelen dat mensen uniek zijn in hun redenen om gelukkig te zijn of te struikelen en in de manieren waarop ze hun veerkracht aanspreken.

Mijn klanten zijn al gevormd door hun levenspad. Naast de zakelijke uitdagingen die ze bij me brengen, krijg ik te maken met alle facetten van hun leven: hun verleden, hun relaties, hun zorgen en hun dromen. De vragen en problemen waarmee ze bij me komen, lijken misschien universeel, maar het unieke perspectief, gedrag en besluitvormingsvermogen van ieder individu maken hen anders dan ieder ander en vragen van mij een flexibele aanpak.

Ik ben niet zonder slag of stoot gekomen tot waar ik nu ben. Ik heb uitdagingen doorgemaakt die ik herken in de strijd van anderen. En ik heb een duidelijke keuze gemaakt: ik leef bij de dag, want elke nieuwe dag brengt nieuwe situaties, nieuwe dilemma's en nieuwe kansen om de koers te verleggen. Om opnieuw te navigeren op de windrichting in mijn leven.

Het leven is simpel, maar wij maken het complex. We raken verdwaald in onszelf. Op die momenten willen we niet dat feiten feiten zijn, kunnen we moeilijk accepteren dat anderen een andere interpretatie hebben en kunnen we niet zien hoe emoties ons denken, handelen en communiceren blokkeren.

Wanneer ik terugdenk aan mijn uren in de cockpit van een sportvliegtuig, zie ik hoe scherp de parallel is met het leven. Elke landing vraagt volledige aanwezigheid. Geen ruimte voor automatische piloot, geen gemakzucht. Eén fractie kleine draaiing van de wind zorgt er al voor dat ik moet bijsturen om veilig op de baan te landen. Zo dwingt ook het leven ons voortdurend tot alertheid: omstandigheden, emoties en veerkracht veranderen steeds en jij beslist hoe je reageert.

Dit boek is geen handleiding vol regels. Het is een reisgenoot. Een verzameling verhalen en inzichten die je leren je eigen koers te vliegen, koersvast, maar vrij. Het laat zien hoe keuzes niet verlammen, maar bevrijden. Hoe je energie kunt hervinden, geluk kunt laten groeien en rust kunt ervaren, zelfs midden in de storm.

Ik deel alles met je: mijn eigen worstelingen, de spiegelingen van mijn klanten, de wijsheid die ik leerde van mijn voorouders. Want de honger naar overzicht, de drang naar rust en het verlangen naar richting zijn van alle leeftijden. En telkens weer blijkt: lijden is niet nodig wanneer je anders leert kijken. Vrijheid ligt dichterbij dan je denkt: in het terugnemen van verantwoordelijkheid en het loslaten van ballast.

Leiderschap voorbij gender

De verhalen in dit boek gaan over vrouwen. Niet omdat mannen deze worstelingen niet kennen, maar omdat hun verhalen zo scherp laten zien wat perfectionisme, prestatiedruk en identiteitsverlies met ons doen. Mannen dragen vaak dezelfde last, alleen vaker in stilte. Waar vrouwen zichzelf voorbijlopen in perfectionisme, voelen mannen de druk van onkwetsbaarheid: sterk blijven, niet klagen, altijd doorgaan.

Daarom eindig ik met Frits. Leiderschap gaat niet over mannelijk of vrouwelijk, maar over de mens achter de rol. Over het erkennen van je eigen kwetsbaarheid en de moed hebben achter jezelf te staan.

Dit boek nodigt je uit om voorbij uiterlijke verschillen te kijken en te zien wat ons als leiders werkelijk verbindt: lef en trouw aan onze waarden. Het is een kompas dat je helpt eenvoud, kracht en vervulling terug te vinden. En het geeft handvatten om ook jouw eigen Alto Vista te scheppen: een horizon van rust, energie en nieuwe mogelijkheden.

Drie bewegingen

Dit boek neemt je mee op een reis in drie krachtige bewegingen: van de ontdekking van je innerlijke kompas naar leiderschap dat de buitenwereld raakt.

Van zelfinzicht naar moed naar vrijheid

Je ontdekt hoe de eeuwenoude Arowak-wijsheid niet alleen rust schenkt, maar ook de kracht geeft om los te breken uit de greep van stress, verwachtingen en zelfopgelegde ketens.

Van transformatie naar impact naar rust

In dit deel verschuift het perspectief van innerlijke bevrijding naar leiderschap dat zichtbaar verschil maakt. Je leert hoe grenzen niet beperkend zijn, maar juist de sleutel vormen. Hoe je succes bouwt dat voedt. Hoe je inspireert zonder jezelf te verliezen.

De kano in de praktijk

Vrijheid, veerkracht en herkomst: zo wordt visie nalatenschap. Dit is het deel waar keuzes zichtbaar worden, werk betekenis krijgt en de bron meeloopt. Hier zie je geleefd leiderschap: de mens achter de rol en de grond waar het op staat. Doen, zijn en weten komen bij elkaar. Keuze, identiteit en fundament worden nalatenschap die anderen verder brengt.

De kano als model

Stap in de kano en ga toont een leiderschapsmodel, geworteld in Arowak-wijsheid en psychologische inzichten. Een model dat niet leegzuigt, maar energie teruggeeft en waarin je beweegt van zelfinzicht naar daadkracht en van persoonlijke vrijheid naar blijvende impact.

Dankjewel dat je naast mij in deze kano stapt, voor een reis die je leiderschap én je leven lichter maakt.

Masha danki

Sharon

December 2025

**Van zelfinzicht
naar moed
naar vrijheid**

Leiderschap begint niet in de boardroom, maar op straat, waar je leert dat je nooit écht alleen bent. In de Olijfstraat ervaar ik hoe verbondenheid, waakzaamheid en zorg leiderschap zichtbaar maken.

Heldendaad

Ik woon samen met mijn oma en moeder in de Olijfstraat in Dakota, een kleurrijke wijk in Oranjestad, de zonnige hoofdstad van Aruba. Mijn moeder werkt veel en oma, of 'gran', zoals ik haar liefdevol noem, zorgt voor mij. Hier op Aruba zijn oma's de stevige pilaren van gezinnen; zij houden de boel draaiende, terwijl hun kinderen zorgen voor brood op tafel.

De Olijfstraat is onze wereld in het klein. Iedereen kent elkaar en de burens letten scherp op elkaar. Als ik iets uithaal, weten mijn moeder en gran het meestal eerder dan ikzelf. Ik ben een energiek kind, altijd klaar voor nieuwe avonturen. Het maakt mij niet uit of het nu in de straat is of bij de buurman in zijn hoge tamarindeboom. Buiten is waar ik hoor.

Ik ben drie jaar oud en het enige kind thuis, omringd door volwassenen. Met gran spelen is gezellig, maar echte spanning vind ik bij mijn vriendjes en vriendinnetjes buiten. Zij lopen in groepjes achter mij aan, omdat ik dingen doe waar zij van dromen maar die ze niet durven.

Angst bestaat voor mij niet. Ik ben snel, vrolijk en vindingrijk. Voor gran is dat lastig, want zij moet mij constant in het oog houden. Soms hoor ik haar stem streng en bezorgd door de straat galmen. “Sharon, waar ben je nu weer? Vertel het mij onmiddellijk!” Als ik niet antwoord, vraagt ze het aan buren: “Hebben jullie Sharon gezien?” En meestal hoor ik iemand antwoorden: “Ze is weer eens bij Kai in de tuin.”

Op een warme middag, wanneer de tropische hitte eindelijk begint af te nemen, sta ik op de veranda en wil ik heel graag met andere kindjes spelen, maar ik zie ze niet. Ik ga even naar binnen omdat ik dorst heb en ik merk dat gran vreemd op bed ligt. Haar gezicht ziet er anders uit en als ik aan haar arm trek en haar naam roep, komen er alleen kleine bellen uit haar mond als ze ademt. “Nou ja, laat maar”, denk ik. “Gran slaapt gewoon wat gek.” Ik pak mijn driewieler en loop de tuin uit, de stoep op en race uitbundig door de Olijfstraat.

Ik voel meteen de vrijheid als de wind door mijn dikke pijpenkrullen waait en ik enthousiast langs de vrolijk gekleurde huizen fiets. Een buurvrouw roept mij achterna: “Sharon, waar is oma en waar ga je heen?” “Oma ligt bellen te blazen op bed”, zeg ik vrolijk, terwijl ik harder begin te trappen, verder de straat in.

“Sharon, kom terug! Je kunt niet alleen weggaan!”, roept ze nog. Maar mijn oren horen haar nauwelijks, ik ben al verder. Onbevreesd en vastberaden roep ik terug: “Jawel hoor, oma slaapt gewoon en ik wil spelen!” Voor mij is de hele wereld één groot speelveld en niemand kan mij tegenhouden.

Ik voel de opwindende vrijheid in elke pedaalslag, terwijl ik zoek naar mijn vriendjes en vriendinnetjes. Maar plotseling merk ik dat de sfeer in de Olijfstraat anders wordt. De gezichten van buren staan gespannen, stemmen klinken bezorgd en voeten

komen snel in beweging. Mijn maag voelt ineens anders aan, er klopt iets niet. Ook ik keer snel terug richting ons huis, mijn kleine benen draaien in een razend tempo rond.

Thuis blijkt mijn gran, die net nog bellenblies, in een hypoglycemische coma te liggen. De buurt staat meteen paraat, de hele straat is in rep en roer. Sociale controle noemen ze het, iets wat zo kenmerkend is voor Aruba en zeker voor onze Bario. Eén opmerking van een meisje op een driewieler is genoeg om alle alarmbellen af te laten gaan. Gran wordt geholpen, net op tijd. Het leven van mijn oma, een trotse vrouw met Indiaans bloed, wordt gered door de oplettendheid van onze buren.

Die dag besef ik voor het eerst dat mijn avonturen soms veel verder reiken dan mijn eigen plezier. Mijn kinderlijke onbevreesdheid draagt meer betekenis dan ik ooit kon vermoeden. De straat die ik dagelijks verken, blijkt gevuld met helden en heldinnen die onzichtbaar waken over elkaar.

Ik dacht ooit dat niemand echt alleen valt.
Nu zie ik hoe vaak een vlekkeloze buitenkant
een eenzame strijd verbergt. Leiderschap is
geen doorzetten achter een glimlach, maar
zichtbaar worden, ook als het schuurt.

Verborgene strijd

Mijn telefoon rinkelt en ik zie de naam van Gigi op het scherm verschijnen.

“Hallo Gigi, vertel, wat is er aan de hand?”, zeg ik kalm en zonder omwegen.

Eerst blijft het stil. Dan hoor ik haar snikken. Ik wacht geduldig tot ze in staat is te spreken. “Kunnen we praten, Sharon? Ik moet even uit mijn hoofd. Ik wil je vragen of je vandaag, of eigenlijk nu, tijd voor me hebt. Ik zit met iets dat ik graag met je wil bespreken. Maar als je geen tijd hebt, begrijp ik dat ook hoor. Dan doen we het gewoon wanneer het wél uitkomt.”

Ik onderbreek haar zacht, geruststellend:

“Natuurlijk, Gigi. Zullen we afspreken aan de rand van het bos, vlak bij de bouwmarktwinkels in Hilversum? Ik ben net terug van het vliegveld en kan binnen een halfuur op onze plek zijn.”

Ze slaakt een zucht van verlichting.

“O, wat ben ik daar blij mee. Dankjewel, Sharon. Tot zo.”

Gigi en ik kennen elkaar sinds ze begon in de advocatuur. Eens in de zoveel tijd zoekt ze contact, meestal als er iets is dat haar zwaarder weegt dan ze aan haar omgeving wil laten merken. Ze komt uit een warm gezin, waar veel besproken werd en dat maakt dat hulp vragen voor haar geen zwakte is, maar vanzelfsprekend wanneer ze ergens zelf niet uitkomt.

Toch zijn er onderwerpen die ze liever niet deelt met mensen uit haar directe kring. Ze wil vrijuit kunnen praten, zonder dat iemand blijft terugkomen op dingen die voor haar al lang geleden zijn afgerond. En er is natuurlijk ook haar geheimhoudingsplicht. Die dwingt haar om grote delen van haar leven afgeschermd te houden.

Gigi straalt een natuurlijke autoriteit uit. Dit past perfect in haar rol als strafrechtadvocaat bij een gerenommeerd kantoor op de Amsterdamse Zuidas. Elke ochtend is ze tot in de puntjes verzorgd. Haar houding, haar kleding, haar timing. Ze weet haar succes met een vanzelfsprekende elegantie te dragen. Alsof ze nooit twijfelt. Alsof ze nooit faalt. Alsof ze nooit pijn voelt.

Ik parkeer bij het Corversbos en zie haar al staan. “Hey Gigi”, zeg ik enthousiast terwijl ik haar met open armen tegemoet loop en haar stevig omhels. Haar armen sluiten zich stevig om me heen, steviger dan anders en ze houdt me langer vast. Wanneer ze me uiteindelijk loslaat, glimlacht ze, maar die lach bereikt haar ogen niet.

Zonder woorden beginnen we te lopen over de vertrouwde bospaden, omringd door de ontwakende lente. De eerste warme zonnestralen van het jaar strelen de toppen van de bomen, waar voorzichtig nieuw blad verschijnt. Het zonlicht valt als vloeibaar goud tussen de takken door, elk blaadje en bloemblaadje verlichtend met een haast etherische gloed. De natuur voelt als een omhelzing die niet oordeelt.

Eekhoorns springen speels van tak naar tak. Even verderop duikt een oranjebruine vos op uit het struikgewas. Zijn nieuwsgierige ogen glinsteren in het gefilterde zonlicht voordat hij weer geruisloos verdwijnt.

Uiteindelijk is zij het die de stilte verbreekt. Haar stem klinkt vreemd, bijna onwennig, kwetsbaar en trillend tegelijk.

“Ik heb een heel zware, angstige nacht achter de rug. Eigenlijk was het nauwelijks een nacht te noemen. Elke keer als ik even indommelde, werd ik meegesleurd in dromen die zo levendig en beangstigend waren, dat ik steeds weer wakker schrok. Elke droom voelde alsof ik verdwaald was in een duistere toekomst. Verstikkend. Zwaar. Gelukkig weet ik niet meer precies wat ik allemaal heb gedroomd, maar dat beklemmende, donkere gevoel hangt nog steeds om me heen. Alsof ik gevangen zit in een werkelijkheid die ik niet heb gekozen. En die me totaal heeft opgeslokt.”

Ze kijkt me aan met een blik waarin ik herken dat ze zoekt naar moed om door te praten. Haar stem trilt als ze zegt:

“Sharon, je weet dat ik op het punt sta om partner te worden bij ons kantoor, maar dat doet er nu even niet toe. Ik heb gisteren eindelijk duidelijkheid gekregen over de oorzaak van de pijn in mijn buik.” Ze pauzeert, alsof alleen het uitspreken al haar de adem beneemt. “Gisteren zat ik bij de specialist. Weer een onderzoek, weer hoop dat het iets onschuldigs zou zijn, maar dit keer was het definitief. Ik merk dat ik nog moeite heb om de naam te noemen, zelfs aan jou. Endometriose. Pfff. Het is eruit. Het voelt alsof ik mijn eigen vonnis uitspreek.”

Tranen schieten haar in de ogen. Ik leg een hand op haar schouder, maar ze zit te diep in haar gedachten om mijn gebaar te voelen.